

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 8 май 2019 г.
(OR. en)

8808/19

AUDIO 71
DIGIT 88

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Комитета на постоянните представители/Съвета
№ предх. док.:	8769/19
Относно:	От борба с дезинформацията до възстановяване на доверието на европейските граждани в медиите – <i>Ориентационен дебат</i> (Открит дебат съгласно член 8, параграф 2 от Процедурния правилник на Съвета) <i>[по предложение на председателството]</i>

След консултация с Работната група по аудио-визия председателството изготви приложения документ за обсъждане, който да послужи за основа на ориентационния дебат по време на заседанието на Съвета по образование, младеж, култура и спорт на 22 и 23 май 2019 г.

**От борба с дезинформацията до възстановяване на доверието на европейските
граждани в медиите**

Документ за обсъждане, изготвен от председателството

Борбата с дезинформацията е важен приоритет на румънското председателство на Съвета на Европейския съюз. Това е тема, която се разглежда в различни състави на Съвета (Общи въпроси, Външни работи, Правосъдие и вътрешни работи), с цел да бъде изготвен спешен и координиран отговор на нововъзникващите предизвикателства, особено в контекста на изборите за Европейски парламент, които изведоха на преден план необходимостта да се гарантира интегритетът на демократичните процеси и ценностите на ЕС.

Съветът по образование, младеж, култура и спорт трябва да играе ключова роля не само при намирането на решения за борба с дезинформацията в аудио-визуален аспект, но и при гарантирането на качествени аудио-визуални услуги и достъп до плуралистична и надеждна информация за европейските граждани с цел да бъде възстановено доверието им в медиите. Този състав на Съвета е следователно в състояние да даде важен принос към доклада относно извлечените поуки в областта на дезинформацията, който ще бъде изготвен от председателството в сътрудничество с Комисията и върховния представител за юнското заседание на Европейския съвет.

На заседанието си от 27 ноември 2018 г. по време на предходното австрийско председателство министрите в областта на аудио-визията имаха за първи път възможност да проведат дебат по въпроса за борбата с разпространението на дезинформация онлайн. Оттогава насам са предприети важни стъпки на равнище ЕС.

В отговор на отправения в заключенията на Европейския съвет от 28 юни 2018 г. призив Комисията и върховният представител да представят конкретни предложения за координиран подход на институциите и държавите – членки на ЕС, през декември 2018 г. беше публикувано съвместно съобщение „План за действие за борба с дезинформацията“, в което се набелязват ключови действия за борба с дезинформацията, структурирани около четири стълба: подобряване на откриването и анализа; засилване на координираната и съвместна реакция на дезинформацията; мобилизиране на частния сектор, по-специално онлайн платформите и индустрията; засилване на осведомеността и устойчивостта на обществото.

Като се има предвид, че заседанието на Съвета по образование младеж, култура и спорт съвпада с първия ден на изборите за Европейски парламент, в настоящия момент е важно да се направи преглед на постигнатите резултати, като същевременно се набележат възможните действия, които да се предприемат в бъдеще.

- Мобилизирането на индустрията е от първостепенно значение за намирането на бързи и ефективни решения за борба с дезинформацията. Първият доклад, представен от страните, подписали Кодекса за поведение във връзка с дезинформацията (Гугъл, Фейсбук, Туитър), показва, че е реализиран напредък. Комисията смята, че демонетизацията на разпространителите на дезинформация, борбата срещу автоматизирани програми (ботове) за злонамерено използване, обозначаването на политическите реклами и предприемането на инициативи за насърчаване на медийната грамотност са значителни стъпки напред, предприети от тези компании, но в някои направления са необходими допълнителни усилия, например по отношение на обмена на методология и набори данни за фалшиви профили, което ще позволи извършването на независими оценки от експерти и проверители на факти от трети страни.

В заключенията си, приети на 21–22 март 2019 г., Европейският съвет прикани настойчиво онлайн платформите и социалните мрежи да приложат напълно Кодекса за поведение и да осигурят по-високи стандарти на отговорност и прозрачност.

Като следваща стъпка, до края на 2019 г. Комисията, със съдействието на Групата на европейските регулатори за аудиовизуални медийни услуги (ERGA), ще направи цялостна оценка в края на първоначалния 12-месечен период от прилагането на Кодекса за поведение. В резултат на това е възможно да бъдат предложени по-нататъшни действия, някои от които от регулаторно естество.

- Университетските изследователи и независимите проверители на факти играят ключова роля не само от гледна точка на повишаването на осведомеността, но и в контекста на по-доброто разбиране на механизмите, които са в основата на дезинформацията. В процес на създаване е Европейската мрежа от проверителите на факти, предвидена в Съобщението на Комисията относно борбата с дезинформацията, разпространявана онлайн, и в Плана за действие за борба с дезинформацията.

Като първа стъпка стартира SOMA (Social Observatory for Disinformation and Social Media Analysis – Социална обсерватория за анализ на социалните медии и дезинформацията), в сътрудничество с други научноизследователски проекти (Eunomia, SocialTruth, Provenance и WeVerify). Обсерваторията подпомага проверителите на факти в работата им срещу дезинформацията, като им осигурява необходимата инфраструктура и свързаност, за да си сътрудничат по конкретни задачи. Наред с това SOMA ще разработи прототип на концепцията за национални центрове за научни изследвания в областта на дезинформацията, които трябва да обединят мултидисциплинарните усилия на национално равнище, по-специално проверяването на факти и академичните изследвания относно явлениято „дезинформация“.

Втората стъпка е установяването на сигурна европейска онлайн платформа относно дезинформацията. Тази платформа ще свързва националните мултидисциплинарни екипи и ще предлага трансгранично събиране на данни, инструменти за анализ и достъп до общоевропейски данни. За тази онлайн платформа е предвидено първоначално финансиране в размер на 2,5 млн. евро по линия на *Механизма за свързване на Европа* (MCE), като поканата ще бъде отправена до септември 2019 г. Държавите членки ще бъдат приканени да подкрепят сформирането на национални мултидисциплинарни екипи, които ще предоставят специфични познания за местната информационна среда. В този контекст е важно да бъде проверена степента на ангажираност на държавите членки и готовността им да допринесат за този проект, който ще създаде независима европейска общност, способна да се бори с явлениято „онлайн дезинформация“.

- Друг важен елемент на равнище ЕС е повишаването на уменията за медийна грамотност, които са от първостепенно значение за създаването на възможности и предоставянето на права на гражданите да вземат информирани решения в цифровата ера, допринасяйки по този начин за правилното функциониране на демократичното общество.

Преработването на директивата за *аудио-визуалните медийни услуги* е основен етап в тази насока. За първи път директивата включва задължение за държавите членки да насърчават и предприемат мерки за развитие на умения за медийна грамотност. Освен това, в контекста на централната роля на платформите за споделяне на видеоклипове при предоставянето на достъп до аудиовизуално съдържание, новата директива предвижда задължение за тези платформи да осигурят ефективни мерки и инструменти за медийна грамотност и да повишат осведомеността на потребителите за тези мерки и инструменти. Държавите членки разполагат със срок до 19 септември 2020 г. да съобщят мерките, предприети за транспониране на директивата в националното законодателство.

Контактният комитет играе важна роля в прилагането на директивата и ще бъде консултиран по насоките за обхвата на докладите за медийната грамотност, които държавите членки трябва да представят на Комисията. Експертната група по медийна грамотност също трябва да играе важна роля при установяването, документирането и разширяването на добрите практики в областта на медийната грамотност, като използва синергиите между различните политики и инициативи на ЕС в областта на медийната грамотност, като предоставя насоки и координира инициативи в отговор на предизвикателствата, породени от онлайн дезинформацията.

Важно е да се проучи как Комисията може допълнително да подпомогне процеса на прилагане и продължаването на европейски инициативи като Европейската седмица на медийната грамотност, чието първо отбелязване през март тази година беше безспорен успех.

- Качествената журналистика, свободата и плурализмът на медиите продължават да бъдат крайъгълните камъни на европейския аудио-визуален пейзаж в наши дни. Конкретни ресурси са предвидени в предложенията на Комисията за програмите „Творческа Европа“ и „Хоризонт Европа“ в рамките на следващата многогодишна финансова рамка (2021–2027 г.). Тези ресурси са предназначени за подкрепа на новите инструменти за борба с онлайн дезинформацията и разбиране на ролята на журналистическите стандарти и създаденото от потребителите съдържание, както и за стимулиране на качествената журналистика, свободата и плурализма на медиите и медийната грамотност. Успоредно с това Европейската комисия и Европейският парламент подпомагат независими проекти в областта на свободата и плурализма на медиите.

В светлината на гореизложеното министрите се приканват да разгледат следните въпроси:

1. В първия ден на изборите за Европейски парламент как оценяват министрите предприетите до момента действия на равнище ЕС за борба с дезинформацията и гарантиране на качеството и плурализма на медиите в интерес на гражданите на ЕС?
2. Как следва да се активизира прилагането на координирания подход между държавите членки и европейските институции, за да се преодолеят настоящите предизвикателства? Необходимо ли е укрепването на европейската аудио-визуална и медийна политика и ако е така, върху какво следва да се акцентира, за да се възстанови доверието на европейските граждани в медиите?

За да се даде възможност на всички да се изкажат в рамките на наличното време, председателството приканва участниците да ограничат изказванията си до най-много 3 минути.